

Nijmegen maakt zonder protest ruimte voor asielzoekers. 'Die mensen hebben recht op een huis'

Reportage

Mede door grote protesten hebben veel gemeenten de doelen van de spreidingswet niet gehaald. In Nijmegen is dat anders: de gemeente levert genoeg plekken, en er is amper verzet tegen. Hoe kan dat?

[Hanke van den Broek](#)

dinsdag 1 juli 2025, 11:37 aangepast 7 juli 2025, 05:45

Onder de Waalbrug in Nijmegen staan de woorden 'refugees welcome'. 'Ik vind het eigenlijk onbegrijpelijk dat het openen van een azc in andere plaatsen tot zoveel problemen leidt.'

beeld: ANP

Ze is een echte Nijmegenaar, zegt Helen (58), dus zij kan het weten: 'Mensen hebben hier een mentaliteit van leven en laten leven'. Ze staat de ramen te poetsen in de voortuin van een huis in Nijmegen-Oost, waar ze oppast op de dochters van het gezin. Zelf woont ze ergens anders in de stad.

Als oppas komt Helen – die niet met haar achternaam in de krant wil – thuis 'bij arm en rijk' in Nijmegen. En nergens hoort ze negatieve geluiden over vluchtelingen. Over het azc dat vierhonderd meter verderop geopend gaat worden, maken de inwoners

zich niet druk, meent ze. Zijzelf net zo min: 'Ook die mensen hebben recht op een thuis. Wat als hier de pleuris uitbreekt? Dan ben ik blij als ik ergens mag komen.'

'De meeste mensen hier staan open voor het opvangen van asielzoekers', zeggen ook Jan en Wil, die even verderop in hun voortuintje onkruid staan te wieden. Jan – met zonnehoedje en een witte baard – gebaart met zijn arm. 'Vijfhonderd meter verderop staat ook een azc, al dertig jaar. En daar zijn nooit problemen.'

Op de informatieavond in april waren wel een paar buurtbewoners met zorgen, vertelt Wil, terwijl ze de sprieten onkruid dubbelvouwt in haar handen. 'Er waren mensen die de gang van zaken niet begrepen, en een paar mensen met opgroeiende dochters, die wel angst hadden. Maar over het algemeen verliep de avond gemoedelijk.'

Spreadingswetdoelen niet gehaald

Zo makkelijk als in Nijmegen gaat het openen van een nieuw azc bijna nergens. Zonder ophef werd in april aangekondigd dat driehonderd asielzoekers komen wonen in voormalig zorgcentrum Nijvelt, in het zuidoosten van de stad. Zodra de locatie opent, eind 2025 of begin 2026, voldoet de gemeente aan het aantal van 817 opvangplekken dat zij moet leveren onder de spreadingswet.

Het is een groot contrast met andere plaatsen. Vóór 1 juli moesten gemeentebesturen de opvangplekken voor asielzoekers aanleveren, die zij volgens de spreadingswet moeten bieden. Dinsdag bleek dat ongeveer driekwart van de gevraagde 101.500 plekken beschikbaar is. Veel gemeenten zijn er niet in geslaagd opvangplekken te regelen, niet in de laatste plaats omdat er verzet kwam vanuit inwoners.

'De media berichten alleen over de incidenten, waardoor er geen goed beeld bestaat van de werkelijkheid.'

In tientallen gemeenten protesteerden bewoners de afgelopen maanden tegen de komst van een opvanglocatie. Soms met spandoeken, protestborden en petities, zoals in [Aalten](#), maar op andere plekken – zoals in Uden, Best en Berlicum – werden informatieavonden verstoord met geweld en rellen.

'Vertekend beeld'

Zo niet in Nijmegen. Wie rondloopt bij de leegstaande flat waar het azc moet komen, ziet geen uithangborden of spandoeken met 'Azc nee'. Volgens Jan en Wil heeft dat ermee te maken dat de opvanglocatie in 'een gegoede wijk' staat met 'goed geïnformeerde mensen' in een 'echt linkse stad'.

Maar, meent Jan, er is ook een vertekend beeld van de mate van verzet tegen asielzoekers in Nederland. 'De media berichten alleen over de incidenten, waardoor er geen goed beeld bestaat van de werkelijkheid. Soms lees je over mensen die in het verleden bezwaar hadden tegen een azc, en nu niet meer zonder willen. Dat soort dingen worden te weinig belicht.'

De zorgen worden serieus genomen

Steeds als er een opvanglocatie opent in Nijmegen, houdt wethouder Grete Visser (D66) haar hart vast: zal er deze keer dan gedemonstreerd worden? Ook dit keer was dat het geval. Zeker omdat Kamerleden van Forum voor Democratie de laatste

maanden op sociale media opriepen te gaan protesteren bij inspraakavonden over nieuwe azc's.

'We waren bang dat een soort harde kern van Nederland ook op deze bewonersavond zou afkomen. Maar dat was niet zo.'

Hoe verklaart zij het uitblijven van protest? Een deel van de uitleg is dat Nijmegen 'een sociaal betrokken stad is' en de wethouder 'rugdekking' heeft van de gemeenteraad, denkt Visser. Daarom voelt zij zich zeker genoeg om te besluiten dat ergens een opvanglocatie komt, zonder dat eerst voor te leggen aan inwoners.

'Als we hebben beloofd dat een locatie voor twee jaar blijft, dan gaat die ook na twee jaar weg.'

Dat resulteert wel in enige verontwaardiging. Zo ook op de inspraakavond in april. 'Er waren mensen die met de armen over elkaar gingen staan en zeiden dat het schandalig is hoe wij dit hebben aangepakt. En dan zeg ik: ik begrijp dat u zich overvallen voelt, wat kunnen we doen om het voor u prettig te maken?'

Volgens Visser is het belangrijk om die zorgen van omwonenden serieus te nemen. Ze kunnen bijvoorbeeld 24/7 bellen naar een telefoonnummer, er komt een klankbordgroep om mee te praten over de uitwerking, en de gemeente houdt zich aan haar afspraken.

'Als we hebben beloofd dat een locatie voor twee jaar blijft, dan gaat die ook na twee jaar weg. Maar we gaan niet vooraf toestemming vragen, want dan kunnen we nooit iemand huisvesten.'

Positieve ervaring met asielopvang

In de commissie Asiel & Migratie, van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG), hoort Visser hoe het er in andere gemeenten aan toe gaat. 'Ik vind het eigenlijk onbegrijpelijk dat het openen van een azc in andere plaatsen tot zoveel problemen leidt. Misschien komt het doordat ze er geen ervaring mee hebben. Ik nodig dan ook altijd iedereen uit: kom kijken bij ons.'

Want positieve ervaring met asielopvang heeft Nijmegen volop. Al dertig jaar staat er een azc voor vierhonderd mensen in Nijmegen-Oost, midden in een woonwijk. Dicht bij het Centraal Station worden nog eens 120 mensen opgevangen. En de afgelopen twee jaar opende Nijmegen tijdelijke noodopvanglocaties, een voor vierhonderd en een voor twaalfhonderd mensen.

'Hoe prettiger hun leven is, hoe minder aanleiding er is voor problemen.'

Die locaties benadert de gemeente 'vanuit welzijnsperspectief en niet vanuit veiligheidsperspectief'. Dat betekent dat direct wordt gekeken hoe asielzoekers in contact kunnen komen met Nijmegenaren. Ook wordt er dagbesteding geregeld, zoals vrijwilligerswerk en onderwijs. 'Op die manier voorkom je dat er verveling ontstaat, met eventuele nadelige gevolgen.'

Moeilijk is het niet om de verbinding tussen de buurt en asielzoekers te creëren, ziet Visser. 'Op elke inspraakavond is het drukst bij het tafeltje waar mensen zich kunnen opgeven als vrijwilliger.'

Een welkomstcomité

Ger Gerrits is een van de buurtbewoners die zich al heeft ingeschreven als vrijwilliger. Hij staat voor zijn huis een waterijsje te eten, samen met zijn kleindochters die aan weerszijden van hem op het tuinmuurtje zitten. 'Ik ben van

plan te gaan helpen via de kerk waar ik bij betrokken ben', zegt hij. Hij gebaart naar de Heilige Dominicuskerk, aan de overkant van de straat.

De bereidheid om de nieuwe bewoners van de buurt te gaan ondersteunen is groot. Onlangs werd bij de buurtborrel al informeel een ontvangstcomité opgericht van drie mensen, vertelt Gerrits. 'Wij hebben het hier niet slecht, en we zijn blij dat we mensen kunnen helpen fatsoenlijke opvang te krijgen. En hoe prettiger hun leven is, hoe minder aanleiding er is voor problemen.'

Waar inwoners in andere gemeenten nog weleens klagen over waardedaling van hun huizen door de komst van asielzoekers, komt dat in Nijmegen-Oost 'niet in onze hoofden op', zegt Gerrits. 'Bovendien staan hier ook studentenflats. Daar gebeurt ook wel eens wat.'